

bild & form

graffiti
skiss kontrast
perspektiv djup
tolkning centrerat
konnotation motiv
stereotyp bakgrund
denotation motljus
valör komposition
dokumentärbild
närbild collage
förgrund

Ord och begrepp

Användbara ord och begrepp inför bildanays
eller andra arbetsområden inom bildämnet

Författare: Lisa Sollenberg och Skolplus

© Upphovsrätten till materialet tillhör Skolplus AB. Materialet kan användas i den egna interna verksamheten under förutsättning att man har en licens för Skolplus. Materialet får ej spridas vidare på till exempel internet.
Illustration och foto: Lisa Sollenberg, Shutterstock, iStock och Midjourney

Innehåll

Bildens uppbyggnad	3
Perspektiv	4
Bildutsnitt	4
Varm och kall färgskala	5
Ljus	5
Reklambilder	5
Teknik – hur bilden är gjord	6
Olika typer av bilder	7
Bildanalys	8

Ord och begrepp

Bildens uppbyggnad

Motiv – något som bilden föreställer

Objekt – föremål i bilden

Komposition – hur bilden är uppbyggd, hur bildens olika delar är placerade

Detaljerad – många mindre delar i bilden

Centrerad – placerad i mitten av bilden

Periferi – bildens ytterområde, på en oviktig plats i bilden

Horisontell – från sida till sida, liggande

Vertikal – uppifrån och ner, stående

Diagonal – snett över bilden

horisontell

vertikal

diagonal

Bakgrund –
längst bak i bilden

Horisont –
där land eller vatten
möter himmel

Mellangrund –
i mitten av bilden

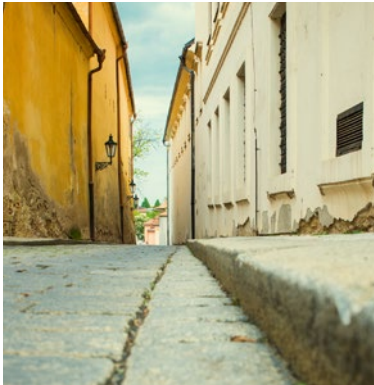
Förgrund –
längst fram i bilden

Djup – bilden upplevs tredimensionell
t.ex. genom att det finns föremål i bakgrund och förgrund

Platt – när det inte finns något djup i bilden

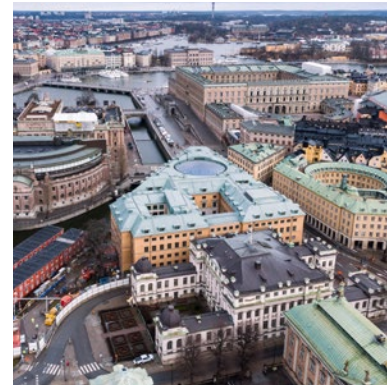
Perspektiv (bildvinkel) – det håll man ser bilden ifrån

Grodperspektiv
när man ser motivet
nerifrån/underifrån

Normalperspektiv
när man ser motivet på
samma höjd som man själv
befinner sig

Fågelperspektiv
när man ser motivet
ovanifrån

Bildutsnitt – det som syns inom bildens ytterkanter

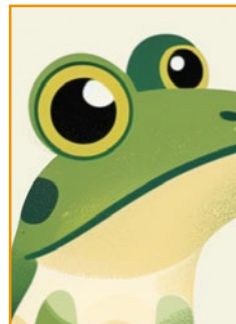
Miljöbild

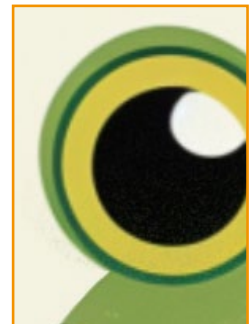
Helbild

Halvbild

Närbild

Extrem närbild

Miljöbild – motivet och det som finns runt omkring visas

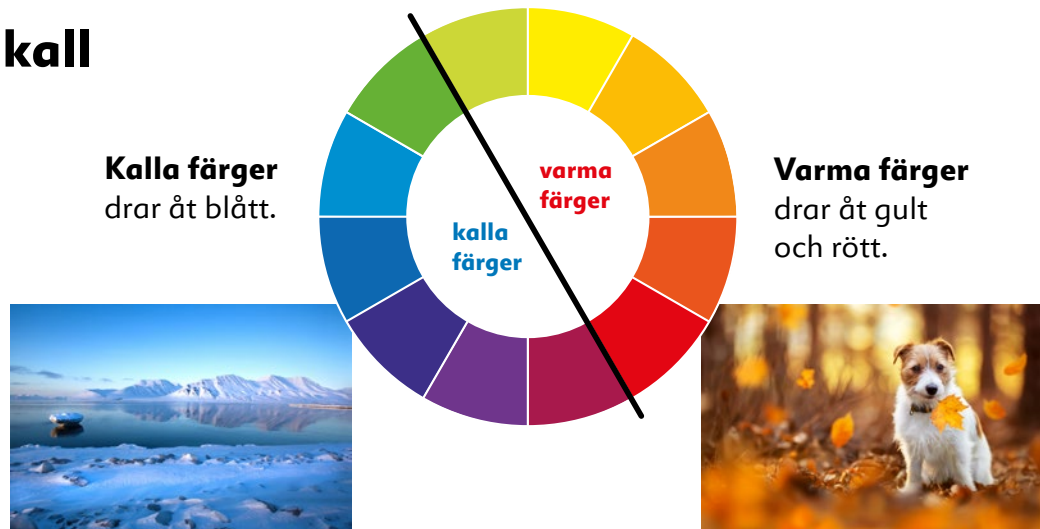
Helbild – hela motivet visas

Halvbild – halva motivet visas

Närbild – motivet visas nära

Extrem närbild – motivet visas väldigt nära, bara en liten del av motivet syns

Varm och kall färgskala

Ljus

Ljussättning – att variera ljuset i bilden utifrån vilken stämning man vill ha

Kontrast – skillnader mellan ljusa och mörka partier i bilden

Motljus – motivet är belyst bakifrån, motivet ser mörkt ut mot en ljusare bakgrund

Siluet – konturerna av en form utan detaljer inuti formen

Valör – ljushet och mörkhet

Reklambilder

Typsnitt/textstil
kan öka tydlighet och förstärka känslan och budskapet

Miljö/situation
skapar en viss stämning eller känsla

Logotyp – varumärke

Produkt – något som ska säljas, en vara eller upplevelse

Teknik – hur bilden är gjord

Skiss

Enkel, snabbt gjord bild för att t.ex. visa en idé, eller som start på en teckning eller målning.

Teckning

Bild gjord med pennor eller kritor.

Målning

Bild gjord med penslar och färg.

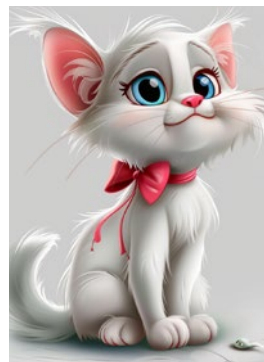
Graffiti

Bilder eller texter på t.ex. husväggar eller murar. Oftast gjorda med sprejfärg eller tusch.

Collage

Bild gjord av olika föremål/material (t.ex. papper, tidningsbitar eller foton) som satts ihop till en ny bild.

Digital bild

Bild gjord i dator.

Foto

Bild gjord med kamera.

Original – så som bilden såg ut från början

Manipulera – förändra/göra om originalbilden (ibland för att lura någon)

Retuschera – fixa till bilden, genom att lägga till, ta bort eller förändra något

Olika typer av bilder

Konstbild

Konstverk eller dekorativ bild.

Instruerande bild/ informerande bild

Illustration som t.ex. visar hur något ser ut, hur man ska göra något eller hur något fungerar.

Reklambild

Bild som vill få oss att köpa eller göra något.

Propagandabild

Bild som vill påverka oss att tänka och tycka på ett visst sätt.

Underhållande bild

Komisk bild, t.ex. en seriebild.

Symbolbild

En bild som representerar något annat än det man ser på bilden. Exempel: ett ankare kan vara symbol för hopp och trygghet.

Dokumentärfoto

Foto taget direkt ur verkligheten, t.ex. en nyhetsbild.

Arrangerat foto

Ett planerat foto, t.ex. en gruppbild eller ett porträttfoto.

Bildanalys – en metod för att beskriva och tolka bilder

Association – egna tankar som uppstår när man ser en bild

Objektivt – neutralt, utan egna åsikter

Subjektivt – personligt, egna åsikter

Denotation – bildbeskrivning (utan egna värderingar)

Konnotation – tolkning av bilden (med egna värderingar)

Syfte – anledningen till att konstnären/fotografen skapade bilden

Tolkning – den del av analysen där du själv ska tänka och känna, för att förstå betydelsen av det du ser i bilden

Stereotyp – en förenklad uppfattning om hur en viss grupp människor är och vad de gör. På så sätt delar man in människor i grupper utifrån t.ex. nationalitet, kön, ålder eller yrke.
Exempel: "göteborgare gillar att skämta" och "smålänningar är företagsamma"

Schablonbild – en förenklad föreställning om hur människor i en viss grupp är eller ska vara, hur något ska göras eller vara osv.
Exempel: "den perfekta tjejen/killen", "en lyckad semester" och "en bra kompis"

Identitet – hur man upplever sig själv eller hur andra uppfattar en

Könsroller – normer (oskrivna regler) för hur någon ska vara och vad någon ska göra, t.ex. hur en tjej eller kille ska vara

Normer – oskrivna och ibland underförstådda regler för hur vi ska vara och vad vi bör göra

Normkritiskt perspektiv – att upptäcka och ifrågasätta normer